

Pårørendestøtte (tidligere kalt blant annet avlastning og omsorgslønn)

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6 pålegger kommunen ansvar for å gi nødvendig og forsvarlig pårørendestøtte til personer som har særlig tyngende omsorgsarbeid.

Pårørendestøtte kan gis i form av blant annet opplæring og veiledning, avlastningstiltak og omsorgsstønad, og det er kommunen, som etter å ha gjennomført en bred, skjønnsmessig, individuell helhetsvurdering, tar avgjørelser om hvilken støtte.

Et av vilkårene for å få pårørendestøtte, er at den private omsorgsyteren utfører omsorgsarbeid som kommunen ville hatt plikt til å utføre dersom omsorgsyteren ikke hadde gjort det. Dette betyr at den som har hjelpebehovet må fylle vilkåret i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a annet ledd, dvs. at det er nødvendig med helse- og omsorgstjenester. I tillegg er det et vilkår at det nødvendige omsorgsarbeidet er særlig tyngende, og at det er et forsvarlig tilbud for begge parter.

Typer av pårørendestøttetiltak

Opplæring og veiledning skal sikre at den private omsorgsyteren får den kompetansen og kunnskapen som trengs for å kunne utføre omsorgsoppgavene på en måte som er forsvarlig både for den som har hjelpebehovet og for å kunne ivareta sin egen helse- og livssituasjon. Avlastningstiltak skal gjøre det mulig for omsorgsyteren å få hvilt ut og få tilstrekkelig fri fra omsorgsarbeidet. Avlastningstiltak innebærer at kommunen i en kortere eller lengre periode selv yter de helse- og omsorgstjenestene som den som har hjelpebehovet har rett til, men som den private omsorgsyteren vanligvis gir. I mange tilfeller gis avlastning som kortvarige opphold i institusjon eller hjemme hos avlastere som er ansatt i kommunen, men tjenestene kan også gis i hjemmet til den som har hjelpebehovet eller på annen måte som er forsvarlig for begge de private partene.

Omsorgsstønad er ment å gi en økonomisk anerkjennelse for det omsorgsarbeidet den private omsorgsyteren gjør, og kan gis i kombinasjon med eller i stedet for andre helse- og omsorgstjenester. Omsorgsstønad gis til samme formål som hjelpestønad fra NAV, som gis til den som har hjelpebehovet for at vedkommende skal kunne betale for private omsorgstjenester. Kommunen vil i saker der det er aktuelt med omsorgsstønad kreve at det søkes om hjelpestønad, og omsorgsstønaden blir deretter avkortet hvis det innvilges hjelpestønad.

For mer informasjon om pårørendestøtte ta kontakt med Tildelingsenheten.